

BIBLIOTEKA
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

W O K A N D A
Luksemburga i Strasburga
(Przegląd wybranych orzeczeń)

nr 6/2008

Warszawa, czerwiec 2008

Opracowanie:
Przemysław Mikłaszewicz

„Wokanda Luksemburga i Strasburga” jest cyklicznym przeglądem wybranych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Celem opracowania jest dostarczenie informacji o najważniejszych rozstrzygnięciach trybunałów europejskich z podaniem adresów internetowych pełnych tekstów orzeczeń. Uwzględniono w szczególności sprawy, które dotyczą kwestii istotnych z punktu widzenia działalności Trybunału Konstytucyjnego.

OBJAŚNIENIE SKRÓTOWCÓW

EKPC – Konwencja („europejska”) o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950 r. (z późniejszymi protokołami uzupełniającymi)

ETPC – Europejski Trybunał Praw Człowieka (w Strasburgu)

ETS – Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (w Luksemburgu)

EWG – Europejska Wspólnota Gospodarcza (WE od wejścia w życie TUE)

FSK – Federalny Sąd Konstytucyjny (Niemcy)

SK – Sąd Konstytucyjny

TWE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Rzymie 25 marca 1957 r.

WE – Wspólnota Europejska (albo Wspólnoty Europejskie)

Luksemburg

Wyrok ETS
26 czerwca 2008 r.
C-329/06 i C-343/06
Wiedemann

Język postępowania: niemiecki

Postępowanie: pytanie prejudycjalne (wykładnia) – Verwaltungsgericht Sigmaringen (Niemcy) i Verwaltungsgericht Chemnitz (Niemcy)

Rzecznik generalny: Yves Bot (język opinii: francuski)

Słowa kluczowe:

Dyrektywa 91/439/EWG dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy – Wzajemne uznawanie praw jazdy – Cofnięcie prawa jazdy przez państwo członkowskie z powodu używania narkotyków lub alkoholu – Nowe prawo jazdy wydane w innym państwie członkowskim – Odmowa uznania uprawnienia do kierowania pojazdami w pierwszym państwie członkowskim – Miejsce zamieszkania niezgodne z dyrektywą 91/439/EWG

Główne tezy uzasadnienia:

1. Artykuł 1 ust. 2, art. 7 ust. 1 i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 sprzeciwiają się temu, aby państwo członkowskie odmówiło uznania na swoim terytorium uprawnienia do kierowania wynikającego z prawa jazdy wydanego później przez inne państwo członkowskie (poza okresem zakazu ubiegania się o nowe prawo jazdy nałożonego na zainteresowaną osobę) – a zatem aby odmówiło uznania ważności tego prawa jazdy – dopóki jego posiadacz nie spełni warunków wymaganych w pierwszym państwie członkowskim do wydania nowego prawa jazdy w następstwie cofnięcia wcześniejszego prawa jazdy, w tym badania zdolności do kierowania potwierdzającego, że nie istnieją już powody uzasadniające cofnięcie. Wymienione przepisy nie sprzeciwiają się jednak temu, aby państwo członkowskie odmówiło uznania na swoim terytorium uprawnienia do kierowania wynikającego z prawa jazdy wydanego później przez inne państwo członkowskie, jeżeli z zapisów zamieszczonych w prawie jazdy lub innych niepodważalnych informacji pochodzących z państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy wynika, że gdy prawo jazdy zostało wydane, jego posiadacz, wobec którego na terytorium pierwszego państwa członkowskiego zastosowano środek polegający na cofnięciu poprzedniego prawa jazdy, nie miał normalnego miejsca zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego wydającego prawo jazdy.
2. Artykuł 1 ust. 2 i art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/439 sprzeciwiają się temu, aby państwo członkowskie, które zgodnie z dyrektywą jest zobowiązane do uznania uprawnienia do kierowania wynikającego z prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie, tymczasowo zawiesiło to uprawnienie w czasie gdy to ostatnie państwo członkowskie bada (weryfikuje) warunki jego wydania. Wymienione przepisy nie sprzeciwiają się jednak temu, aby państwo członkowskie zawiesiło prawo jazdy, gdy z zapisów w nim zamieszczonych lub z innych niepodważalnych informacji pochodzących z państwa członkowskiego, które wydało prawo jazdy, wynika, że przesłanka miejsca zamieszkania (art. 7 ust. 1 lit. b dyrektywy) nie była spełniona w chwili wydania prawa jazdy.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79919373C19060329&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=fr&num=79919373C19060329&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. francuski)

Opinia rzecznika generalnego:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79919785C19060329&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=fr&num=79919785C19060329&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL>

(jęz. francuski)

2

Postanowienie ETS

5 czerwca 2008 r.

C-386/07

Hospital Consulting i inni

Język postępowania: włoski

Postępowanie: pytanie prejudycjalne (wykładnia) – Consiglio di Stato (Włochy)

Słowa kluczowe:

Wspólnotowe przepisy prawa konkurencji – Krajowe regulacje dotyczące wysokości honorariów adwokackich

Główne tezy uzasadnienia:

Artykuły 81 (zakaz porozumień ograniczających konkurencję) i 82 (zakaz nadużywania pozycji dominującej) TWE dotyczą jedynie zachowań przedsiębiorców i nie odnoszą się do przepisów ustawowych lub wykonawczych państw członkowskich. Tym niemniej art. 81 i art. 82 TWE, w związku z art. 10 TWE (zasada lojalnej współpracy), nakładają na państwa członkowskie obowiązek nieprzyjmowania oraz nieutrzymywania w mocy przepisów, które mogłyby eliminować skuteczność reguł konkurencji mających zastosowanie do przedsiębiorców.

Linki:

Tekst wyroku:

http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=fr&num=79919494C19070386_1&doc=T&ouvert=T&seance=ORD

(jęz. francuski)

3

Wyrok ETS

5 czerwca 2008 r.

C-170/07

Komisja przeciwko Polsce

Język postępowania: polski
Postępowanie: skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego
(art. 226 TWE)

Słowa kluczowe:

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Podatki wewnętrzne – Obowiązek badania technicznego przywożonych pojazdów używanych – Dyrektywa Rady 96/96/WE z dnia 20 grudnia 1996 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących badań przydatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep – Artykuły 28 i 30 TWE – Uznawanie badań technicznych przeprowadzonych w innych państwach członkowskich

Główne tezy uzasadnienia:

1. Polskie przepisy nie przewidują możliwości uznania w Polsce okresowych badań technicznych, którym zostały poddane w innych państwach członkowskich przywożone pojazdy używane, lub ustanowienia początkowych okresów wolnych od badań, z których korzystają rzeczony pojazdy jako pojazdy nowe w tych innych państwach członkowskich. Wynika to z obowiązku poddania wymienionych pojazdów badaniu technicznemu przed ich rejestracją w Polsce. W konsekwencji badanie techniczne pojazdów nie może być uznane za zgodne z dyrektywą 96/96, ponieważ wbrew art. 3 ust. 2 rzeczony dyrektywy nie uwzględnia zasady uznawania dokumentów wystawionych przez inne państwa członkowskie, zaświadczających, że pojazd pozytywnie przeszedł kontrolę techniczną.
2. Obowiązek badania technicznego został nałożony w sposób ogólny i systematyczny na wszystkie pojazdy zarejestrowane uprzednio w innych państwach członkowskich, z całkowitym pominięciem ewentualnych badań przeprowadzonych w tych państwach. Może to zniechęcać niektórych zainteresowanych do przywozu do Polski używanych pojazdów zarejestrowanych uprzednio w innych państwach członkowskich i w konsekwencji stanowi ograniczenie w swobodnym przepływie towarów zakazane zgodnie z art. 28 TWE. Cel w postaci zagwarantowania bezpieczeństwa drogowego, ochrony środowiska i zwalczania nielegalnego obrotu pojazdami mógłby zostać osiągnięty za pomocą środków mniej uciążliwych, takich jak uznawanie dowodów wydanych przez inne państwo członkowskie i stwierdzających, że pojazd zarejestrowany wcześniej w tym państwie pozytywnie przeszedł okresowe badanie techniczne, w połączeniu ze współpracą polskiej administracji celnej z administracją w innych państwach członkowskich.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79919394C19070170&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=fr&num=79919394C19070170&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. francuski)

Wyrok ETS
5 czerwca 2008 r.
C-164/07
Wood

Język postępowania: francuski

Postępowanie: pytanie prejudycjalne (wykładnia) – tribunal de grande instance de Nantes (Francja)

Rzecznik generalny: Juliane Kokott (język opinii: niemiecki)

Słowa kluczowe:

Artykuł 12 TWE (zakaz dyskryminacji) – Dyskryminacja ze względu na przynależność państwową – Odszkodowanie i zadośćuczynienie za krzywdy spowodowane przestępstwem niepopelnionym na terytorium państwa, w którym wypłacane jest odszkodowanie

Główne tezy uzasadnienia:

Prawo wspólnotowe sprzeciwia się przepisom prawnym państwa członkowskiego, które wyłączają obywateli innych państw członkowskich, zamieszkujących i pracujących na jego terytorium, wyłącznie ze względu na ich obywatelstwo, z kręgu osób uprawnionych do odszkodowania za szkody na osobie i zadośćuczynienia za krzywdy spowodowane przestępstwem niepopelnionym na terytorium tego państwa.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79919394C19070164&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=fr&num=79919394C19070164&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. francuski)

Opinia rzecznika generalnego:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79919771C19070164&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=de&num=79919771C19070164&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL>

(jęz. niemiecki)

Komunikat prasowy:

<http://curia.europa.eu/pl/actu/communiqués/cp08/aff/cp080036pl.pdf>

(jęz. polski)

Wyrok ETS (wielka izba)
3 czerwca 2008 r.
C-308/06

The International Association of Independent Tanker Owners i inni

Język postępowania: angielski

Postępowanie: pytanie prejudycjalne (wykładnia) – High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (Zjednoczone Królestwo)

Rzecznik generalny: Juliane Kokott (język opinii: niemiecki)

Słowa kluczowe:

Transport morski – Zanieczyszczenia pochodzące ze statków – Dyrektywa 2005/35/WE – Ważność – Konwencja z Montego Bay – Konwencja Marpol 73/78 – Skutki prawne – Możliwość powołania się na konwencje – Rażące niedbalstwo – Zasada pewności prawa

Główne tezy uzasadnienia:

1. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem ETS kompetencje Wspólnoty powinny być wykonywane z poszanowaniem prawa międzynarodowego, włącznie z postanowieniami konwencji międzynarodowych w zakresie, w jakim kodyfikują one normy zwyczajowe powszechnego prawa międzynarodowego.
2. Zasada pewności prawa, która stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego, wymaga w szczególności, by regulacja prawna była jasna i precyzyjna, tak by podlegające jej podmioty prawa mogły ustalić w sposób jednoznaczny swoje prawa i obowiązki oraz podjąć w związku z tym odpowiednie kroki. Zobowiązując państwa członkowskie do uznania określonych zachowań za przestępstwa i karania ich wspólnotowe akty prawa pochodnego powinny respektować zasadę ustawowej określoności czynów zabronionych i kar (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), która należy do ogólnych zasad prawa (tradycja konstytucyjna wspólna dla państw członkowskich) i jest szczególnym wyrazem ogólnej zasady pewności prawa. Zasada ustawowej określoności czynów zabronionych i kar wymaga, aby przepisy wspólnotowe definiowały w jasny sposób naruszenia i grożące za nie kary. Warunek ten jest spełniony, jeśli podmiot prawa na podstawie treści danego przepisu i w razie potrzeby na podstawie wykładni dokonanej przez sądy jest w stanie określić, jakie zachowania rodzą odpowiedzialność karną.
3. Rażące niedbalstwo w rozumieniu art. 4 dyrektywy 2005/35 należy rozumieć jako nieumyślne działanie lub zaniechanie, którym osoba odpowiedzialna narusza w sposób kwalifikowany obowiązek staranności, którego powinna była i mogła dochować, biorąc pod uwagę jej cechy, wiedzę, umiejętności i sytuację indywidualną. Zgodnie z art. 249 TWE państwa członkowskie powinny transponować dyrektywę 2005/35 do swojego porządku prawnego. Stąd definicja naruszeń, o których mowa w art. 4 dyrektywy 2005/35, i stosowane kary wynikają z przepisów wydanych przez państwa członkowskie. Artykuł 4 w związku z art. 8 dyrektywy 2005/35 nie narusza zasady pewności prawa, nakładając na państwa członkowskie obowiązek karania za zrzuty substancji zanieczyszczających ze statków dokonane „na skutek rażącego niedbalstwa”, nie definiując tego pojęcia.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79919396C19060308&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=fr&num=79919396C19060308&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>

(jęz. francuski)

Opinia rzecznika generalnego:

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=pl&num=79928879C19060308&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL>

(jęz. polski)

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=de&num=79928879C19060308&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL>

(jęz. niemiecki)

Komunikat prasowy:

<http://curia.europa.eu/pl/actu/communiqués/cp08/aff/cp080035pl.pdf>

(jęz. polski)

Strasburg

Wyrok ETPC
30 czerwca 2008 r.
sygn. 22978/05
Gäfgen przeciwko Niemcom

Sentencja (6 głosami przeciwko 1):

Skarżący nie jest już ofiarą naruszenia art. 3 EKPC (zakaz tortur)
Brak naruszenia art. 6 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego)

Główne tezy uzasadnienia:

1. Artykuł 3 EKPC (zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karania) wyraża jedną z najbardziej podstawowych wartości w społeczeństwach demokratycznych. Przepis ten nie zezwala na jakiegokolwiek wyjątki od zakazu tortur i nie można uchylić jego zastosowania nawet w stanie niebezpieczeństwa publicznego zagrażającego życiu narodu (art. 15 EKPC) a więc, *a fortiori*, także w stanie niebezpieczeństwa zagrażającego życiu jednostki.
2. Skarżący został poddany dostatecznie rzeczywistym i bezpośrednim groźbom użycia wobec niego przemocy. Groźba pochodziła od funkcjonariusza policji i została zastosowana w celu wymuszenia na nim informacji, co stanowi okoliczność obciążającą państwo. Tym niemniej przesłuchanie trwało tylko dziesięć minut i odbywało się w atmosferze wysokiego napięcia i emocji z uwagi na fakt, że funkcjonariusze policji, którzy byli całkowicie wyczerpani i poddani silnej presji, sądzili, iż mieli tylko kilka godzin na ocalenie życia uprowadzonego małoletniego (okoliczności łagodzące). Nie wykazano, że groźby użycia przemocy skutkowały długoterminowymi konsekwencjami dla zdrowia skarżącego. W tych okolicznościach ETPC uznaje, że skarżący został poddany niehumanitarnemu traktowaniu (a nie torturom) zakazanemu na mocy art. 3 EKPC.
3. Co do kwestii czy skarżący jest nadal ofiarą naruszenia art. 3 EKPC Trybunał stwierdza, że:
 - sądy krajowe (w tym FSK) wprost i jednoznacznie uznały, że sposób traktowania skarżącego w czasie przesłuchania w śledztwie stanowił naruszenie art. 3 EKPC;
 - funkcjonariusze policji grożący skarżącemu zastosowaniem wobec niego przemocy zostali skazani wyrokiem sądu karnego za stosowanie i podżeganie do przymusu, zaś ich kariera zawodowa doznała uszczerbku w związku z przeniesieniem ich na stanowiska niewiążące się z bezpośrednim udziałem w śledztwach w sprawach karnych (w tego typu sprawach naprawienie naruszenia EKPC dokonuje się zasadniczo poprzez skuteczne ściganie i skazanie osób odpowiedzialnych za naruszenie);
 - sąd krajowy rozpoznający sprawę karną przeciwko skarżącemu uznał, że przyznanie się skarżącego do winy na etapie śledztwa i złożone przez niego w tym czasie oświadczenia nie mogą być wykorzystane jako dowody w procesie sądowym.

W konsekwencji skarżący nie jest już ofiarą naruszenia art. 3 EKPC.

4. Prawo oskarżonego do milczenia i do niedostarczania dowodów na swoją niekorzyść

stanowią istotę gwarancji rzetelnego procesu sądowego (art. 6 EKPC).

5. Zgodnie z orzecnictwem ETPC wykorzystanie w procesie karnym oświadczeń uzyskanych poprzez tortury lub inne złe traktowanie zakazane w art. 3 EKPC skutkuje uznaniem całego postępowania za nierzetelne (niezgodne z art. 6 EKPC), bez względu na to czy dopuszczenie takiego dowodu było decydujące dla uznania oskarżonego winnym popełnienia przestępstwa. Obciążające oskarżonego dowody rzeczowe uzyskane bezpośrednio na skutek zastosowania przemocy, jeśli taka przemoc może być uznana za tortury, nigdy nie mogą służyć jako dowód winy oskarżonego, bez względu na ich wartość dowodową.
6. W niniejszej sprawie organy ścigania uzyskały dowody rzeczowe pośrednio na skutek złożenia przez skarżącego oświadczeń pod wpływem zastosowania technik przesłuchiwania niezgodnych z art. 3 EKPC (dowody rzeczowe stanowiły „owoce z zatrutego drzewa”). Wykorzystanie w procesie karnym wspomnianych dowodów rzeczowych nie mieści się w kategorii spraw, w których posłużenie się takimi dowodami automatycznie skutkuje uznaniem postępowania karnego za nierzetelne w każdych okolicznościach. Tym niemniej istnieje silne domniemanie, że wykorzystanie dowodów rzeczowych zebranych dzięki zeznaniu uzyskanemu sposobem niezgodny z art. 3 EKPC decyduje o nierzetelności całości procesu karnego w taki sam sposób, jak wykorzystanie samego przyznania się uzyskanego niezgodnie z art. 3 EKPC. W niniejszej sprawie zasadniczą podstawą wydania przez sąd karny wyroku było przyznanie się przez skarżącego podczas rozprawy przed sądem do uprowadzenia i zabicia małoletniego. Pozostałe dowody, w tym sporne dowody rzeczowe, miały charakter pomocniczy i służyły wyłącznie do zweryfikowania prawdziwości przyznania się do winy. Ponieważ skarżący w pełni przyznał się do winy i obciążył się swoimi wyjaśnieniami podczas rozprawy przed sądem, można nawet uznać, że pomocnicze dowody nie zostały wykorzystane na jego niekorzyść. Skarżący skutecznie podważył przed sądami krajowymi swoje oświadczenia złożone przed procesem pod wpływem zastosowania technik przesłuchiwania niezgodnych z art. 3 EKPC. Nie doszło do naruszenia art. 6 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego).

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71386&sessionId=14141557&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. angielski)

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71387&sessionId=14141557&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. francuski)

2

Wyrok ETPC

24 czerwca 2008 r.

sygn. 3669/03

Ādamsons przeciwko Łotwie

Sentencja:

Naruszenie art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC (prawo do wolnych wyborów) – 6 głosami przeciwko 1

Zbędność osobnego badania zarzutu naruszenia art. 14 EKPC (zakaz dyskryminacji) –
jednomyślnie

Zasadzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 10.000 EUR – 6 głosami przeciwko 1

Główne tezy uzasadnienia:

1. W przypadku art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC (prawo do wolnych wyborów) brak – w przeciwieństwie do art. 8 (prawo do ochrony życia prywatnego) i art. 11 (wolność zgromadzeń i stowarzyszania się) – listy uzasadnionych celów, ze względu na które państwo może ograniczać wyrażone w tym przepisie prawo. Państwo może zatem odwołać się do celu niewymienionego we wspomnianym przepisie pod warunkiem wykazania, w okolicznościach konkretnej sprawy, zgodności realizowanego celu z zasadą rządów prawa i generalnymi celami EKPC. Oceniając, czy nie doszło do naruszenia art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC, Trybunał stosuje zasadniczo dwa kryteria: bada czy działania władz krajowych nie były arbitralne i nieproporcjonalne do zamierzonego celu, oraz czy zastosowane ograniczenie nie godziło w swobodę wyrażenia przez społeczeństwo swojego stanowiska. Ponadto ETPC podkreśla konieczność oceny regulacji wyborczych w kontekście ewolucji danego systemu politycznego; pewne rozwiązania niedopuszczalne w jednym systemie mogą być uzasadnione w innym. KGB, główny organ bezpieczeństwa dawnego ZSRR, odgrywało aktywną rolę w utrzymywaniu reżimu totalitarnego i w walce z polityczną opozycją wobec tego reżimu. Sporna regulacja krajowa, pozbawiająca biernego prawa wyborczego byłych funkcjonariuszy KGB, stanowiła zatem realizację celów zgodnych z zasadą rządów prawa i generalnymi celami EKPC, służyła bowiem ochronie niepodległości państwa, jego porządku demokratycznego oraz systemu instytucjonalnego i bezpieczeństwa narodowego.
2. Biernie prawo wyborcze w wyborach do organów władzy ustawodawczej może być poddane bardziej surowym wymogom, niż czynne prawo wyborcze. Kontrola ETPC poszanowania art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC w zakresie biernego prawa wyborczego zasadniczo sprowadza się do zbadania czy krajowe procedury prowadzące do pozbawienia jednostki wymienionego prawa nie były arbitralne.
3. Z orzecnictwa ETPC dotyczącego krajowych uregulowań lustracyjnych wynika, że: muszą one spełniać podstawowe wymogi dostępności i przewidywalności będące elementem kryterium zgodności z prawem (legalizmu); procedura lustracyjna nie może służyć wyłącznie karaniu lub zemście – karanie osób winnych jest w pierwszej kolejności domeną prawa karnego; krajowe przepisy lustracyjne powinny być dostatecznie precyzyjne, tak aby można było dokonać indywidualizacji odpowiedzialności osób, których dotyczą, oraz zawierać odpowiednie gwarancje proceduralne; środki lustracyjne są ze swojej natury czasowe – obiektywna konieczność ograniczania praw jednostek przez ich zastosowanie słabnie z upływem czasu.
4. W pierwszych latach po odzyskaniu przez Łotwę niepodległości dopuszczalne w świetle art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC było ustanawianie istotnych ograniczeń praw wyborczych. Tym niemniej z upływem czasu samo generalne podejrzenie względem określonej grupy osób przestaje być wystarczającym uzasadnieniem dla ograniczenia tych praw; władze powinny dostarczyć dodatkowych argumentów i dowodów uzasadniających stosowanie rzeczzonego ograniczenia.
5. Sporny przepis ustanawiający ograniczenie biernego prawa wyborczego odnosi się do byłych funkcjonariuszy (fr. *agents*) KGB. Z uwagi na różnorodność funkcji tego organu zdaniem ETPC użyte przez ustawodawcę pojęcie jest zbyt szerokie.

Wykładane literalnie może obejmować każdą osobę służącą w KGB, bez uwzględnienia momentu, w którym miała miejsce służba, zadań wykonywanych przez daną osobę i jej rzeczywistego zachowania. Łotewski SK wyraźnie podniósł tę kwestię w swoim orzeczeniu. W sytuacji tak szerokiego określenia grupy osób, których dotyczy ograniczenie praw wyborczych, ograniczenie musi się dokonywać w sposób zindywidualizowany. W ocenie ETPC konieczność takiej indywidualizacji zwiększa się z upływem czasu.

6. Skarżący był oficerem Straży Granicznej dawnego ZSRR, formacji, która była podporządkowana KGB. Nic nie wskazuje na to, że skarżący rzeczywiście wspierał poglądy i tendencje antydemokratyczne. Został pozbawiony biernego prawa wyborczego w 2002 r., po dziesięciu latach ożywionej kariery wojskowej i politycznej w niepodległej Łotwie. W oczach ETPC wyłącznie najbardziej doniosłe względy (*les raisons les plus impérieuses*) mogłyby uzasadniać pozbawienie skarżącego biernego prawa wyborczego w takich okolicznościach. Rząd nie wskazał na istnienie takich względów. Rząd uzasadniał opóźnienie w zastosowaniu spornych ograniczeń wobec skarżącego niemożnością odzyskania przez władze dużej części archiwów KGB, które pozostały w Rosji. Uniemożliwiło to zebranie wszystkich informacji na temat przeszłości skarżącego. Zdaniem ETPC taki argument mógł być podniesiony w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości przez Łotwę. W przypadku skarżącego argument rządu byłby zasadny wyłącznie wówczas, gdyby między 1992 a 2000 r. władze uzyskały nowe informacje o faktach dotyczących skarżącego i gdyby te fakty wpływały na ocenę władz co do zastosowania spornych przepisów wobec skarżącego. W aktach sprawy brak takich informacji. W ocenie ETPC doszło zatem do naruszenia zasady uzasadnionych oczekiwań (*le principe de confiance légitime*), mającej zakotwiczenie w art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC.

Główne tezy zgodnego zdania odrębnego sędziego Garlickiego, do którego przyłączyli się sędziowie Zupančič i Gyulumyan:

Całkowicie podzielam pogląd, że w sprawie doszło do naruszenia art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC (prawo do wolnych wyborów), oraz większość generalnych rozważań w uzasadnieniu wyroku, w szczególności co do orzecznictwa ETPC dotyczącego krajowych uregulowań lustracyjnych (pkt 3 powyżej). Zgodnie z tradycyjnym schematem ETPC w pierwszej kolejności bada czy ingerencja w prawa gwarantowane w EKPC była zgodna z prawem krajowym, czy cel, ze względu na który dokonano ingerencji, był uzasadniony, i dopiero w następnej kolejności poddaje ocenie konieczność i proporcjonalność ingerencji. Nie jestem przekonany, czy należało iść tak daleko, gdyż sporny przepis ustawowy nie spełnia wymogów jakości prawa. Posługuje się bowiem pojęciem funkcjonariusza (fr. *agent*), określając w ten sposób ogół osób z aparatu KGB, podczas gdy wymienione pojęcie nie odpowiada żadnej dostatecznie zdefiniowanej kategorii zarówno na gruncie dawnych przepisów sowieckich, jak i na gruncie nowych ustaw łotewskich. Ponadto problematyczny jest automatyzm stosowania sankcji przewidzianych w spornym przepisie (utrata biernego prawa wyborczego w wyborach parlamentarnych). W konsekwencji omawiany przepis nie spełnia kryteriów jakościowych, co prowadzi do wniosku o naruszeniu EKPC. Skoncentrowanie uwagi na wymogu zgodności z prawem ingerencji w prawa gwarantowane w EKPC ma też tę zaletę, że czyni zbędnym badanie proporcjonalności (konieczności) ingerencji. Taka ocena ze swej natury wymaga uwzględnienia racji historycznych i politycznych. Mamy tu do czynienia z obszarem bardzo delikatnym; nie jest rolą ETPC ocena mniej lub bardziej niejasnych (fr. *obscurs*) aspektów funkcjonowania KGB. Ocena ta należy do władz krajowych, takich jak łotewski SK, które mają bardziej kompletny obraz sytuacji. Interwencja ETPC – nieuchronna w sytuacji gdy bada się proporcjonalność / konieczność ingerencji – może łatwo prowadzić do błędów, a w

każdym razie do nieporozumień. Jesteśmy ekspertami w zakresie prawa i legalizmu, lecz nie w kwestiach polityki i historii, i nie powinniśmy wkraczać w ostatnie dwa wymienione obszary jeśli nie jest to absolutnie konieczne.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71235&sessionId=14193465&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. francuski)

3

Wyrok ETPC
24 czerwca 2008 r.
sygn. 74355/01
Milinenė przeciwko Litwie

Sentencja (jednomyślnie):

Brak naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego)

Główne tezy uzasadnienia:

Zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku ETPC (wielka izba) z 5 lutego 2008 r. w sprawie [Ramanauskas przeciwko Litwie](#) (74420/01) z prowokacją policyjną (podżeganiem) mamy do czynienia wówczas gdy funkcjonariusze służb bezpieczeństwa lub osoby działające na ich wniosek nie ograniczają się do wykrywania działalności przestępczej w sposób co do zasady bierny (*in an essentially passive manner; d'une manière purement passive*), lecz wywierają taki wpływ na osobę poddaną prowokacji, w celu uzyskania dowodów i ścigania jej, aby ją nakłonić do popełnienia przestępstwa, którego w innym wypadku by nie popełniła. W niniejszej sprawie brak dowodów, że skarżąca (sędzia) popełniła przestępstwo przed zastosowaniem prowokacji. Jednak inicjatywa kontaktów, które zakończyły się wręczeniem jej korzyści majątkowej, została podjęta przez osobę prywatną, która – gdy zrozumiała, że skarżąca oczekuje wręczenia jej korzyści majątkowej za pomyślnie rozstrzygnięcie sprawy – zawiadomiła policję i następnie skorzystała z pomocy organów ścigania. Kluczowe znaczenie w sprawie miało zachowanie osoby trzeciej (prywatnej). Policja raczej „przyłączyła się” do działań przestępczych, niż zainicjowała je. Nie można uznać, że funkcjonariusze policji byli sprawcami prowokacji (*agents provocateurs*) z naruszeniem art. 6 EKPC. W takiej sytuacji konieczne jest jednak, aby skarżący mógł skutecznie podnieść kwestię legalności prowokacji w postępowaniu przed sądem krajowym. W niniejszej sprawie skarżąca miała taką możliwość. Nie doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71225&sessionId=14193465&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. angielski)

4

<p>Decyzja ETPC 24 czerwca 2008 r. sygn. 43775/05 Baťa przeciwko Czechom</p>
<p>Decyzja (jednomyślnie): Skarga jest niedopuszczalna</p>
<p>Główne tezy uzasadnienia:</p> <p>Od lat 50. XX wieku Czechosłowacja nie wykazała żadnych oznak akceptacji lub uznania praw do odszkodowania na gruncie dekretu z 1945 r. o nacjonalizacji kopalń i niektórych innych przedsiębiorstw przemysłowych. Państwo pozostało nieprzychylnie wspomnianym roszczeniom po upadku reżimu komunistycznego w 1989 r. Stanowisko takie zostało przyjęte przez ustawodawcę, rząd i sądownictwo i pozostało bez zmian. Sam fakt, że niektórzy członkowie rządu wygłaszali polityczne poglądy korzystne dla skarżącego, nie wystarcza do odstąpienia od powyższego stanowiska. Skarżący nie wykazał bowiem, że korzystne dla niego wypowiedzi członków rządu prezentowały oficjalne stanowisko rządu i że wiązały skarżone państwo. Sytuacja skarżącego w niniejszej sprawie jest odmienna od sytuacji skarżącego w sprawie Broniowski przeciwko Polsce, w przypadku której po związaniu się przez Polskę Konwencją polski ustawodawca potwierdził swoje zobowiązania wynikające z wcześniejszych regulacji ustawowych, zaś roszczenia skarżącego zostały uznane przez sąd krajowy. Na gruncie prawa krajowego, stosowanego i interpretowanego przez władze krajowe, skarżącemu nie przysługiwało prawo ani roszczenie, które stanowiłoby uzasadnione oczekiwanie uzyskania odszkodowania. Skarżącemu nie przysługiwała zatem „własność” w rozumieniu art. 1 Protokołu nr 1 do EKPC. Skarga jest niedopuszczalna <i>ratione materiae</i> w zakresie zarzutu naruszenia art. 1 Protokołu nr 1 do EKPC.</p>
<p>Linki:</p> <p><u>Tekst wyroku:</u> http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewhbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71728&sessionId=14197548&skin=hudoc-en&attachment=true (jęz. angielski)</p>

5

<p>Wyrok ETPC (wielka izba) 23 czerwca 2008 r. sygn. 1638/03 Maslov przeciwko Austrii</p>
<p>Sentencja (16 głosami przeciwko 1): Naruszenie art. 8 EKPC (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) Zasądzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 3.000 EUR</p>

Główne tezy uzasadnienia:

1. W szeregu orzeczeń dotyczących młodych osób pełnoletnich, które nie założyły jeszcze własnej rodziny, ETPC uznał, że ich związek z rodzicami i innymi bliskimi krewnymi stanowił „życie rodzinne” w rozumieniu art. 8 EKPC (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego).
2. Artykuł 8 EKPC chroni prawo do ustanowienia i rozwijania związków z innymi ludźmi i ze światem zewnętrznym i niekiedy obejmuje elementy tożsamości społecznej danej jednostki. W konsekwencji całość więzów społecznych między imigrantami osiadłymi w danym państwie, a społecznością w której żyją, stanowi element „życia prywatnego” w rozumieniu art. 8 EKPC. Wydalenie cudzoziemca osiadłego w danym państwie stanowi zatem ingerencję w jego prawo do poszanowania życia prywatnego, bez względu na istnienie „życia rodzinnego”.
3. Ocena zgodności z Konwencją wydalenia młodego pełnoletniego cudzoziemca, który nie założył jeszcze własnej rodziny, powinna być dokonywana z uwzględnieniem następujących kryteriów:
 - charakter i waga przestępstwa popełnionego przez cudzoziemca;
 - długość pobytu cudzoziemca w państwie dokonującym wydalenia;
 - czas, który upłynął od momentu popełnienia przestępstwa i postępowanie cudzoziemca od tego momentu;
 - trwałość społecznych, kulturowych i rodzinnych więzów z państwem pobytu oraz z państwem, do którego następuje wydalenie.

Wiek cudzoziemca może mieć znaczenie przy stosowaniu powyższych kryteriów. W szczególności oceniając wagę przestępstwa należy brać pod uwagę to, czy zostało ono popełnione przez osobę pełnoletnią czy przez małoletniego.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71203&sessionId=14234492&skin=hudoc-en&attachment=true>
(jęz. angielski)

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71204&sessionId=14234492&skin=hudoc-en&attachment=true>
(jęz. francuski)

6

Wyrok ETPC
17 czerwca 2008 r.
sygn. 64916/01

Bobrowski przeciwko Polsce

Sentencja (jednomyślnie):

Naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego)
Zasądzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 2.000 EUR

Główne tezy uzasadnienia:

Sprawa skarżącego (postępowanie cywilne) została rozpoznana przez dwie instancje sądowe mające pełną kompetencję do badania kwestii faktycznych i prawnych. Prawo skarżącego dostępu do sądu zostało poddane pewnym ograniczeniom ze względu na wyłączenie kasacji od wyroku sądu odwoławczego. To ograniczenie zostało wprowadzone ustawowo 5 lutego 2005 r., kiedy sprawa skarżącego była rozpatrywana przez sąd apelacyjny. Rozwiązanie przyjęte przez polskiego ustawodawcę było jednak zgodne z ogólnie uznaną zasadą natychmiastowego działania nowych przepisów proceduralnych, poza przypadkami gdy ustawa stanowi inaczej. Ponadto nowelizacja k.p.c. służyła przyspieszeniu postępowania poprzez wyłączenie kontroli orzeczeń sądów odwoławczych sprawach mniejszej wagi. Ograniczenie realizowało zatem uzasadniony cel i w okolicznościach sprawy nie może być uznane za nieproporcjonalne.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71040&sessionId=14279561&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. angielski)

7

Wyrok ETPC

17 czerwca 2008 r.

sygn. 2010/06

Kehoe przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

Sentencja (jednomyślnie):

Brak naruszenia art. 6 ust. 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) i art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) EKPC

Główne tezy uzasadnienia:

Stworzenie państwowego systemu egzekucji należności alimentacyjnych jest z korzyścią dla tych rodziców opiekujących się dziećmi, którzy nie mają czasu, siły, środków lub inklinacji do wnikania się w spory sądowe z rodzicem, który opuścił rodzinę. Wspomniany system umożliwia państwu egzekwowanie alimentów od rodziców, którzy nie wywiązują się ze swoich obowiązków po opuszczeniu rodziny, na koszt systemu opieki społecznej i podatników. Sam fakt, że możliwe jest stworzenie innego systemu, który mógłby także pozwalać na egzekwowanie należności indywidualnie przez rodziców, nie wystarcza do uznania, iż państwo nie wywiązuje się ze swoich obowiązków na gruncie art. 6 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego).

Linki:

Tekst decyzji:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71038&sessionId=14279561&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. angielski)

8

<p>Wyrok ETPC 17 czerwca 2008 r. sygn. 32283/04 Meltex Ltd i Mesrop Movsesyan przeciwko Armenii</p>
<p>Sentencja (jednomyślnie): Naruszenie art. 10 EKPC (swoboda wypowiedzi) Zasądzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 10.000 EUR</p>
<p style="text-align: center;">Główne tezy uzasadnienia:</p> <p>Ustawa o radiofonii i telewizji nie przewidywała wymogu uzasadniania decyzji Krajowej Komisji Radiofonii i Telewizji w kwestii udzielenia koncesji na nadawanie programów. Komisja nie uzasadniła odmowy udzielenia koncesji skarżącej spółce. W konsekwencji spółka i opinia publiczna nie uzyskały informacji o podstawach odmowy udzielenia koncesji. Procedura koncesyjna, w ramach której organ decydujący w kwestii przyznania koncesji nie uzasadnia swoich decyzji, nie gwarantuje odpowiedniej ochrony przed arbitralną ingerencją przez władze publiczne w swobodę wypowiedzi. Ingerencja w swobodę wypowiedzi skarżącej spółki nie spełniła wymogu zgodności z prawem. W konsekwencji zbędna jest ocena czy ingerencja stanowiła realizację uzasadnionego celu i czy była proporcjonalna.</p>
<p>Linki:</p> <p><u>Tekst wyroku:</u> http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewhbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=71044&sessionId=14279561&skin=hudoc-en&attachment=true (jęz. angielski)</p>

9

<p>Wyrok ETPC 12 czerwca 2008 r. sygn. 32092/02 Yaremenko przeciwko Ukrainie</p>
<p>Sentencja (jednomyślnie): Brak naruszenia art. 3 EKPC (zakaz tortur) Naruszenie art. 3 EKPC (zakaz tortur) w zakresie braku przeprowadzenia przez władze krajowe śledztwa w związku z zarzutami skarżącego, że był ofiarą złego traktowania przez policję i prokuratorów Naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Naruszenie art. 6 ust. 3 lit. c EKPC (prawo do korzystania z pomocy obrońcy)</p>
<p style="text-align: center;">Główne tezy uzasadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Skazanie skarżącego za przestępstwo opierało się głównie na jego przyznaniu się do winy podczas śledztwa, bez obecności obrońcy. Skarżący wycofał przyznanie się do winy następnego dnia. Skarżący miał obrońcę w postępowaniu karnym, lecz zrzekł się

prawa do korzystania z pomocy obrońcy w związku z przesłuchaniem dotyczącym innego przestępstwa. Początkowo był podejrzany o popełnienie przestępstwa spowodowania ciężkiego uszkodzenia ciała ze skutkiem śmiertelnym, a po tym jak przyznał się do zarzucanego mu czynu organy ścigania dokonały zmiany kwalifikacji prawnej czynu na zbrodnię zabójstwa. W świetle prawa ukraińskiego udział obrońcy w czynnościach procesowych wobec podejrzanego o zabójstwo jest obowiązkowy; wymóg ten nie obowiązuje w przypadku podejrzenia o spowodowanie ciężkiego uszkodzenia ciała ze skutkiem śmiertelnym. Rodzi się silne podejrzenie, że pierwotna kwalifikacja prawna przestępstwa została przyjęta przez władze w określonym celu. Fakt, że skarżący przyznał się do zarzucanego mu czynu bez obecności obrońcy, po czym niezwłocznie wycofał przyznanie się w jego obecności, dowodzi słabości jego pozycji i rzeczywistej potrzeby pomocy obrońcy. Doszło do naruszenia art. 6 ust. 3 lit. c EKPC (prawo do korzystania z pomocy obrońcy).

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70909&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true>
(jęz. angielski)

10

Wyrok ETPC

5 czerwca 2008 r.

sygn. 15909/06

I Avgi Publishing and Press Agency S.A. i Karis przeciwko Grecji

Sentencja (jednomyślnie):

Naruszenie art. 10 EKPC (swoboda wypowiedzi)

Zasądzone odszkodowanie za szkodę majątkową (art. 41 EKPC): 60.000 EUR

Główne tezy uzasadnienia:

1. Określenie „znany niepohamowany nacjonalista” (fr. *nationaliste effréné connu*) jest oceną niepoddającą się weryfikacji w oparciu o kryterium prawdziwości, nie zaś faktem, który można ustalić. W sprawie powyższe określenie nie było pozbawione podstaw faktycznych. Osoba, do której się odnosiło (dziennikarz i pisarz), wspierała w audycji telewizyjnej o tematyce politycznej filozofię konserwatyizmu politycznego i wyrażała poglądy nacjonalistyczne, wskazując na wartość historii narodu greckiego i żarliwie broniąc jego ideałów. Wymieniona osoba wyrażała podobne poglądy w swoich książkach, zaś w czasopiśmie pod swoją redakcją określiła się jako nacjonalista.
2. Rolą sądów krajowych w postępowaniu o zniesławienie nie jest wskazywanie dziennikarzowi ścisłego minimum pojęć i określeń, którymi wolno mu się posługiwać w ramach krytyki dziennikarskiej. Sądy powinny raczej badać czy kontekst sprawy, interes opinii publicznej i intencje dziennikarza uzasadniają posłużenie się przez niego pewną dozą prowokacji i przesady.

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70743&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. francuski)

11

Wyrok ETPC
3 czerwca 2008 r.
sygn. 39595/05

Jarosław Jakubiak przeciwko Polsce

Sentencja (jednomyślnie):

Naruszenie art. 5 ust. 3 EKPC (czas stosowania tymczasowego aresztowania)

Zasądzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 1.000 EUR

Łączny czas tymczasowego aresztowania będący przedmiotem oceny:

4 lata i 4 miesiące

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70646&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. angielski)

12

Wyrok ETPC
3 czerwca 2008 r.
sygn. 51521/99

Kucharski przeciwko Polsce

Sentencja (jednomyślnie):

Naruszenie art. 5 ust. 3 EKPC (czas stosowania tymczasowego aresztowania)

Łączny czas tymczasowego aresztowania będący przedmiotem oceny:

3 lata, 4 miesiące i 8 dni

Linki:

Tekst wyroku:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70667&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true>

(jęz. angielski)

13

Wyrok ETPC 3 czerwca 2008 r. sygn. 4959/04 Zięba przeciwko Polsce
Sentencja (jednomyślnie): Naruszenie art. 5 ust. 3 EKPC (czas stosowania tymczasowego aresztowania) Zasądzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 1.000 EUR
Łączny czas tymczasowego aresztowania będący przedmiotem oceny: 3 lata, 6 miesięcy i 21 dni
Linki:
<u>Tekst wyroku:</u> http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70648&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true (jęz. angielski)

14

Wyrok ETPC 3 czerwca 2008 r. sygn. 28002/06 Szulc przeciwko Polsce
Sentencja (jednomyślnie): Brak naruszenia art. 5 ust. 3 EKPC (czas stosowania tymczasowego aresztowania)
Łączny czas tymczasowego aresztowania będący przedmiotem oceny: 2 lata, 5 miesięcy i 4 dni
Linki:
<u>Tekst wyroku:</u> http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70640&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true (jęz. francuski)

15

Wyrok ETPC 3 czerwca 2008 r. sygn. 24322/02 Panusz przeciwko Polsce

<p>Sentencja (jednomyślnie):</p> <p>Brak naruszenia art. 5 ust. 3 EKPC (czas stosowania tymczasowego aresztowania) Naruszenie art. 8 EKPC (prawo do poszanowania korespondencji) Zasądzone zadośćuczynienie (art. 41 EKPC): 1.000 EUR</p>
<p>Łączny czas tymczasowego aresztowania będący przedmiotem oceny:</p> <p>1 rok, 10 miesięcy i 24 dni</p>
<p>Linki:</p>
<p><u>Tekst wyroku:</u></p> <p>http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70644&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true (jęz. angielski)</p>

16

<p>Wyrok ETPC 3 czerwca 2008 r. sygn. 1477/02 S.C. Pilot Service S.A. Constanța przeciwko Rumunii</p>
<p>Sentencja (jednomyślnie):</p> <p>Naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Zastrzeżenie rozpoznania roszczeń odszkodowawczych w ramach odrębnego postępowania</p>
<p>Główne tezy uzasadnienia:</p>
<p>Wykonanie krajowego orzeczenia sądowego jest integralną częścią „procesu” w rozumieniu art. 6 EKPC. Obowiązek wykonania wspomnianego orzeczenia nie ogranicza się do jego sentencji, lecz rozciąga się także na treść (meritum) orzeczenia (fr. <i>le fond de l'arrêt</i>).</p>
<p>Linki:</p>
<p><u>Tekst wyroku:</u></p> <p>http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/viewbkm.asp?action=open&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649&key=70659&sessionId=14341466&skin=hudoc-en&attachment=true (jęz. francuski)</p>